

ANTALYA KONYAALTI KIYI PROMENADININ BAŞARILI KAMU MEKANI BİLEŞENLERİ BAĞLAMINDA İRDELENMESİ

Serdem YILDIRIM^{1*} VELİ ORTAÇEŐME²

¹ Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Antalya

² Akdeniz Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Antalya

^{**} yildirimserdem@gmail.com

Özet: Bu çalışmada Antalya Konyaaltı Plajı boyunca uzanan kıyı promenadı düzenlemesinin, bir kamu mekanı olarak başarı düzeyi belirlenmeye çalışılmıştır. Başarılı kamu mekanı bileşenleri olarak belirlenen erişim ve bağlantılar, aktivite ve kullanımlar, konfor ve imaj, sosyalleşme, ve peyzaj ve onların alt bileşenlerinin sorgulanması temelinde hazırlanan bir anket çalışması ile halkın ve uzmanların görüşleri alınmış ve analiz edilmiştir. Yüz yüze anket yöntemiyle gerçekleştirilen çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, Konyaaltı Kıyı Promenadı genel itibarıyla başarılı bir kamusal açık alandır. Alan özellikle aktivite ve kullanımlar, sosyalleşme ve konfor ve imaj bağlamında oldukça başarılı bulunmuştur. Ancak, alan bazı alt bileşenler bağlamında yetersizlikler içermektedir. Yaz ve kış aylarında toplu taşıma ve bisikletle ulaşımın yanı sıra gölgeleme ve yağıştan korunma bakımından yetersizlikler söz konusudur. Alan ayrıca araç ve bisiklet park yerleri ve çeşitli peyzaj donatı unsurları bakımından da yeterli bulunmamıştır. Saptanan sorunlara yönelik çözüm önerileri getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kamusal mekan, kıyı alanı, kıyı promenadı, başarılı kamu mekanı bileşenleri

A STUDY ON THE ANTALYA KONYAALTI COASTAL PROMENADE IN THE CONTEXT OF SUCCESSFUL PUBLIC SPACE COMPONENTS

Abstract: In this study, it was tried to determine the success level of the coastal promenade designed and implemented alongside with Antalya Konyaaltı Beach as a public space. The opinions of the public and experts were taken and analyzed with a survey study prepared on the basis of access and connections, activities and uses, comfort and image, socialization, and landscape and their sub-components, which are considered as the components of a successful public space. According to the results obtained from the study carried out with the face-to-face survey method, Konyaaltı Coastal Promenade is a successful public open space in general term. The area was found to be very successful especially in terms of activities and uses, socialization and comfort and image. However, the promenade contains deficiencies in terms of some sub-components. In summers and winters, there are inadequacies in terms of shading and protection from precipitation, as well as public transportation and access by bicycle. The area was also found not sufficient in terms of vehicle and bicycle parking spaces and various outdoor furniture and sculptures. Some suggestions were made for the identified problems.

Keywords: Public space, coastal area, coastal promenade, successful public space components

Geliş:11.11.2021 Kabul:16.11.2021 Online Yayın:31.12.2021

*Sorumlu Yazar : Serdem YILDIRIM, Akdeniz Üniversitesi

Email adresi : yildirimserdem@gmail.com ORCHID ID: 0000-0003-1832-425X

ISSN 2687-2366 Araştırma Makalesi

Atf Bilgisi / Reference Information

Yıldırım,S., Ortaçeşme, Veli.(2021). Antalya Konyaaltı Kıyı Promenadının Başarılı Kamu Mekanı Bileşenleri Bağlamında İrdenmesi. PAUD- Peyzaj Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, Cilt:3, Sayı 2 Kış 2021, s. 12 – 27

1.Giriş

Kıyılar, doğal çevre elemanı olan suyun tasarımıyla bulunduğu görsel iletişim ve etkileşim içinde bulunduğu en önemli alanlardır. Su ve karanın bulunduğu çizgi olan kıyı, "Deniz, göl, akarsu gibi her türlü doğal su kütlelerini çevreleyen toprak şeridi" olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma göre kıyı bir kara parçası, bir toprak şerididir. Bu kara parçasının su varlığı yanında bulunması onun temel özelliğidir. Başka bir tanıma göre kıyı, deniz, göl ve akarsular ile yan yana bulunan ve birbirleriyle bütünlük sunan alanlardır (Şengül,1995).

Kıyıların, toplumun her kesimince dinlenme ve eğlenme amaçlı kullanıma açık tutulması gereği ve hakkı, toplumun ve kişilerin sağlıklı yaşamını sürdürmedeki giderek artan rolünden kaynaklanmaktadır. Endüstrileşme ve kentleşme düzeyi ile birlikte açık alanların ve kıyıların kişinin doğal ve ruhsal dengesini korumadaki rolü de artmaktadır. Her yıl daha çok insan, daha büyük kentlerde, yoğunluğu giderek artan kapalı mekânlarda yaşamakta ve çalışmaktadır. Bu gelişmeye koşut olarak da kıyılarda en yoğun olarak algılanan "açıklık"özellekle büyük kentlerdeki "kapalılık" duygusu ile bir ikilem oluşturmaktadır. Kentler ve kıyılar, insanların ve toplumların üretken ve sağlıklı yaşamları için gerekli çevresel gereksinimlerinin daha büyük bölümünü karşılamakta birbirlerini tamamlarlar.

Günümüz dünyasının modern kentlerinde artan yaşam standartlarıyla beraber rekreasyona ve rekreasyon çeşitliliğine olan talep artmıştır. Rekreasyon için öncelikle su kıyıları tercih edilir. Dinlenme ve eğlence sektörü daha çok doğal değer ve güzelliklere sahip olan kıyılarda kendine yer bulmuştur. Hafta sonu konaklamaları, turistik tesisler, su kıyılarında yoğunlaşır. Kıyıların rekreatif kullanımı; denize girmek, balık tutmak, sahilde güneşlenmek, su kenarında dinlenmek gibi serbest zamanı değerlendirmeye yönelik gereksinimler olup, kentlileri su kıyısına doğru çeker. Ayrıca kıyılar salt kara yönüyle kullanılan mekânlar olmayıp, su yüzeyinden dibine kadar inen doğal değerleri bünyesinde barındırır (Özdemir 2007).

Kıyıların sahip olduğu su olgusu, kent yaşamının gereksinimi olan rekreatif etkinliklerde yer alan en temel görsel ve estetik doğal kaynaktır. Rekreatif kullanımların büyük çoğunluğunda suyun odak noktasını oluşturması, kullanıcılar tarafından estetik ve görsel değer olarak birinci planda tercih edilme nedenidir. Su kenarları, suya bağlı etkinlikler için açık bir görüş alanı sağlar. Kıyıların renk, ölçek, doku, aydınlanma gibi biçim özellikleri hava ve doğanın güçlü etkisiyle birleşerek insan psikolojisinde önemli olumlu etkiler yaratır (Özer 2009).

Toplumsal değerleri, inançları yansıtan, toplum yaşamı ve kültürünün gelişim gösterdiği ve ifade edildiği mekanlar olarak kamu mekanları "Açık, kamu erişiminin olduğu, insanların tek ya da grup halinde gidebildikleri, kamu yönetimi ve mülkiyetinde olan, bazen de özel yönetimi olan kamuya açık olan mekanlar" olarak tanımlanmaktadır (Carr ve ark., 1992). Bir takım yasal düzenlemeler ile birlikte herkes için erişim, kullanım ve etkinlikler için gerekli koşulların sağlandığı bu mekanlar, insanların birbirleri ile ilişkide olduğu, temas sağladığı, kentleri canlandıran ve toplumun duygularını açığa çıkaran kimlik mekanları olarak da sosyo-kültürel bir anlama sahiptir. Kentsel yaşamın vazgeçilmez sembolik unsurlarından biri olarak bu mekanlar, kent sakinlerinin referans noktası olmasının yanı sıra, insanların kendilerini toplumun bir üyesi olarak tanımlamalarını, ortak tarihi değerlere sahip olduklarını hatırlamalarını, aynı zamanda da değişim ve yenilikle karşılaşmalarını sağlamaktadır (Espuche, 1999).

Kentsel çevrenin önemli unsurlarından biri de kamusal açık alanlardır. Toplumun her kesiminden tüm bireyler için ortak kullanım alanı olan kamusal mekanlar, geçmişten günümüze çevreyle iletişim kurma, temel ihtiyaçları karşılama, kente dair izlenimler edinme ve toplum olma bilincinin gelişimi gibi pek çok noktada önemli rol oynamıştır. Kişiler gerek buldukları çevreyle, gerekse diğer insanlarla iletişim halinde olduklarında, mekanla ilgili güçlü duygular edinirler ve kendilerini toplumun parçası gibi hissederler. Birçok çalışma göstermektedir ki, açık kamusal alanlar ve bu alanlarda gerçekleştirilen aktiviteler yaşam kalitesine katkı sağlayan önemli kentsel çevre unsurlarıdır.

"Kamusal mekân" terimi genel olarak insanlar tarafından erişilebilen/ulaşılabilen ve kullanılan kentsel ya da kırsal alanları nitelendirmek için kullanılmaktadır. "Kamu" terimi ise bir devlet, millet ya da topluluğu oluşturan etnik köken, ırk, cinsiyet gibi çeşitli karakteristik özelliklerine göre birbirinden ayrılmayan insan topluluğunu nitelemektedir. Genel olarak bu iki terim, bu şekilde tanımlansa da kamu ve kamusal mekân kavramlarının gündelik dildeki kullanımı, bunların birbirleriyle uyuşmayan çok çeşitli anlamlara sahip olduklarını göstermektedir (Gürbilek 2001).

Kamusal mekan kavramı yasal bir dayanağa sahip olduğu gibi sosyo-kültürel bir anlam da ifade etmektedir. Bir takım yasal düzenlemeler ile birlikte herkes için erişim, kullanım ve aktiviteler için gerekli koşulların sağlandığı bu mekanlar, insanların birbirleri ile ilişkide olduğu, temas sağladığı, kentleri canlandıran ve toplumun duygularını açığa çıkaran kimlik mekanları olarak da sosyo-kültürel bir anlama sahiptir. Kentsel yaşamın ayrılmaz bir parçası olan

bu mekanlar kentte bulunanların referans noktası olmasının yanında, insanların kendilerini toplumun bir parçası olarak görmelerini, ortak tarihi değerlere sahip olduklarını anımsamalarını, ayrıca değişim ve yenilikle karşılaşmalarına olanak sağlamaktadır.

Bir kamusal mekanın başarısı, bu mekanı kullanan insanların memnuniyeti ile doğrudan ilişkilidir ve bir takım bileşenlerden oluşmaktadır. Bu bileşenler Bu bileşenler PPS'in belirlediği; erişilebilirlik ve bağlantılar, kullanım ve aktiviteler, konfor ve imaj, sosyalleşme ve peyzajdır.

Ülkemizde 1950'li yıllardan başlayan ve artarak devam eden kentleşme hareketleri kentsel mekanların hızlı değişimini ve dönüşümünü beraberinde getirmiştir. Kentlerimiz değişen ihtiyaçlar ve istekler doğrultusunda şekillenmiş, teknolojik ilerlemeler ve ekonomik etkinliklerin artmasıyla biçim değiştirmiştir. Güçlü rant baskısı kentlerimizin fiziksel olarak şekillenmesinde ve kentsel mekanın yeniden yapılanma sürecinde büyük bir rol oynamıştır. Bu gelişmelerden Antalya kenti de etkilenmiştir. Ülkemizin en popüler yerleşmelerinden birisi olan kent, sahip olduğu tarihsel, doğal, kültürel varlıkları ile özellikle 1980'li yıllardan itibaren gerek yerli gerekse yabancı turistlerin en çok rağbet ettiği yöreler arasında yer almıştır (Ortaçeşme ve Manavoğlu 2007).

Bir kıyı kenti olan Antalya kentinin kıyıları yoğun bir kamusal kullanıma sahiptir. Kent merkezinde yer alan iki büyük plaj alanından birisi olan Konyaaltı Plajı boyunca uzanan Konyaaltı Kıyı Promenadı ulusal bir kentsel peyzaj tasarımı yarışması sonucunda elde edilmiş bir kıyı alanı olup, yıl boyu yoğun bir kullanıcı kitlesine hizmet vermektedir. Yerel ölçekte sıklıkla tartışma konusu olan kıyı promenadının başarısının bilimsel yöntemlerle ortaya konulması gereksinimi bulunmaktadır.

Kamusal mekan başarısının sorgulanmasına yönelik çok az sayıda çalışmanın olduğu görülmektedir. Bayram (2007) çalışmasında, kamusal mekan kavramını toplumsal ve fiziksel yönleriyle ele almış, bu mekanlarda gerçekleşen etkinliklere yer vermiştir. Kamusal mekan kalitesi incelenmiş, bir mekanın başarılı olarak nitelendirilebilmesinin koşullarına değinmiştir. Mekansal kalitenin bağlı olduğu kamusal mekanlardaki insan gereksinimlerinin açılımlarını irdelemiştir. Kavak (2010) çalışmasında, kamusal mekânlar ve evrensel tasarım kavramlarını ele alıp, evrensel tasarım yaklaşımının kamusal mekânlarda uygulanmasını Harbiye Kongre Vadisi örneği üzerinde irdelemiştir. Çalışmada evrensel tasarım yaklaşımının kamusal mekânlarda uygulanabilmesi ve eşit kullanıma imkân tanıyan kamusal mekânlardaki tasarım ölçütleri irdelenmiştir.

Güzel (2013) çalışmasında, kıyı alanlarında yürütülen planlama çalışmaları ile başarılı kamu mekanlarının oluşturulmasına yönelik tasarım ilkelerini ele almış ve dünyada başarılı kamu mekanlarının yer aldığı kıyı örneklerini incelemiştir. Çalışma kapsamında İstanbul Ortaköy kıyı alanının genel karakteristikleri sunulmuş, alana yönelik nesnel ve öznel değerlendirmeler yapılmış ve Ortaköy kıyı alanının başarılı bir kamu mekanı olarak geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmuştur. Kalac (2016), kuramsal yaklaşımlar (kıyı alanlarının gelişim süreci, sürdürülebilirlik boyutları, tasarım öğeleri ve ilkeleri) temelinde güncel uygulamaları sorgulamıştır. Türkiye'de Manavgat ve Karadağ'da Bar olarak seçilen inceleme iki alanın farklılıkları ve benzerliklerine yer verilmiştir. Her iki örnekte insan ölçeğindeki kullanımları içeren kentsel alanların yaratılması ve bölgede turizmin geliştirilmesi amacıyla kıyı alanlarının nasıl tasarlanabileceği sorgulanmıştır. Çalışmada kıyı alanının bir sınır olmaktan çıkıp bir çekim noktasına dönüştürülmesi için kıyı alanlarının mekansal, ekonomik, sosyal ve kültürel niteliklerinin mekan oluşturma ilkeleri temelinde ele alınması gerektiği ortaya konulmuştur. Uzgören ve Erdönmez (2017) çalışmalarında, kamusal açık alanlarda mekan kalitesi ve kentsel mekan aktiviteleri arasındaki ilişkiyi İstanbul Beşiktaş'taki Azerbaycan Dostluk Parkı ve Sevgi Parkı örneklerinde ele almışlardır. Çalışma sonuçları bir alanın mekansal kalitesinin, burada gerçekleşen etkinliklerin çeşitliliği, süresi ve etkinliği gerçekleştiren kullanıcıların sosyo-ekonomik yapıları ile doğrudan ilişkili olduğunu göstermiştir.

Konyaaltı kıyı alanına yönelik çeşitli çalışmalar da bulunmaktadır. Sayan ve Ortaçeşme (2001) Konyaaltı Plajı'nın fiziksel planlama ve yönetimini değerlendirdikleri çalışmalarında, plajın rekreasyonel yönden önemine değinmiş ve fiziksel planlama ve yönetim konularını ele almışlardır. Çalışmaları sonucunda plajın yönetim sorunlarına değinmiş ve öneriler getirmişlerdir. Manavoğlu ve Ortaçeşme (2006) Konyaaltı kıyısını rekreasyonel kullanım ve açık-yeşil alanlar yönünden değerlendirdikleri çalışmalarında, Konyaaltı kıyı alanında açık ve yeşil alanların birbirleriyle ilişkilerini güçlendirecek yeşil koridorların oluşturulması gerektiğini, sahil kesiminde yer alan kıyı yolunun taşıt trafiğine kapatılarak yaya öncelikli bir kıyisal rekreasyon alanı oluşturulması gerektiğini, plaj alanı ile plaj gerisi arasındaki fiziksel bağlantıyı kesen yolun rekreasyonel planlama açısından yarattığı sorunlara vurgu yapmışlardır. Çal (2014) ise, Konyaaltı Plajı'nın rekreasyonel kullanım özelliklerini incelediği çalışmasında, ziyaretçilerin Konyaaltı Plajı'nı ziyaret etme nedenlerinin başında suya bağlı etkinlikleri gerçekleştirmek olduğunu saptamış, sosyal norm eğrilerine göre ziyaretçilerin

plajdaki kalabalık karşısında negatif tercih eğilimi gsterdikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmanın amacı, Antalya kentinde yer alan Konyaaltı Plajı boyunca uzanan kıyı promenadının başarılı kamu mekanı bileşenleri bağlamında değerlendirilmesidir. Çalışma kapsamında Antalya ili Konyaaltı ilçesinde yer alan Konyaaltı kıyı promenadı peyzaj düzenlemesi incelenmiş, bir kamu mekanı olarak başarısı halkın ve uzmanların görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir.

2. Materyal ve Yöntem

2.1 Materyal

Araştırmanın ana materyalini Antalya kent merkezinde yer alan Konyaaltı Kıyı Promenadı oluşturmaktadır. Konyaaltı Kıyı Promenadı, Antalya'nın dünyaca ünlü Konyaaltı Plajı boyunca uzanmaktadır. Doğuda Antalya Falezleri, batıda ise Antalya Limanı ile sınırlanan promenadın uzunluğu yaklaşık 7 km'dir (Şekil 1-Şekil 2). Araştırma kapsamında promenad kullanıcılarına 384 adet ve uzmanlarla yapılan 5 adet anketlerden elde edilen

veriler de çalışmanın materyalleri arasında yer almaktadır.

2.1 Yöntem

Araştırma dört aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci aşamada, kıyı promenadları, kıyı düzenlemeleri, kıyı mekanlarının niteliği, kamu mekanlarının başarısını etkileyen etmenlerle ilgili veriler toplanmış, daha önce yapılmış olan çalışmalar, tezler, araştırma projeleri, makale ve kitaplar incelenmiştir. Bu aşamada ayrıca kullanıcılara uygulanacak anketin içeriği, PPS(Project for public spaces) (1975) tarafından geliştirilen başarılı kamu mekanı bileşenlerinin (erişilebilirlik ve bağlantılar, kullanım ve aktiviteler, konfor ve imaj, sosyalleşme) detaylandırılmasıyla elde edilmiş olan sorular temelinde hazırlanmıştır. PPS'in sınıflandırmasından farklı olarak "peyzaj" bu çalışmada ayrı bir bileşen olarak alt bileşenleriyle birlikte ele alınmıştır. Anket soruları üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ziyaretin niteliği, alana ulaşım, alana geliş sebebi ve alanı tanıma düzeyini ölçen 5 adet soru sorulmuştur.

Şekil 1. Çalışma alanı konumu

Şekil 2. Çalışma alanının sınırları

İkinci bölümde kullanıcıların mekanın niteliğine ilişkin görüşlerini almaya yönelik 50 adet önerme sorulmuştur. Ziyaretçilerden bu önermeler hakkında 1-5 Likert Ölçeği'ne göre görüş bildirmeleri istenmiştir (1:Hiç katılmıyorum, 2:Kısmen katılmıyorum, 3:Kararsızım, 4:Kısmen katılıyorum, 5:Tamamen katılıyorum). Üçüncü bölümde ise, kullanıcı profilini belirlemeye yönelik 7 adet soru sorulmuştur. Uzmanlara, anketin sadece ikinci bölümü uygulanmıştır.

İkinci aşamada başarılı kamusal mekan bileşenleri temelinde hazırlanmış olan anketler halka ve uzmanlara uygulanmıştır. Konyaaltı kıyı promenadının yıllık ziyaretçi sayısına ilişkin bir veri bulunmamaktadır, ancak kent merkezinde yer alan konumu nedeniyle yıl boyunca hem yerli hem de yabancı turistler tarafından yoğun bir şekilde kullanıldığı bilinmektedir. Dolayısıyla yıllık ziyaretçi sayısının 100.000'in üzerinde olduğu sonucuna varılabilir. Arkin ve Colton (1968) tarafından sosyal araştırmalar için geliştirilen çizelgeye göre % 5 kabul edilebilir hata payı ile belirlenen 384 örneklem büyüklüğü doğrultusunda anketler Konyaaltı Kıyı Promenadı'nda yüz yüze görüşme yöntemiyle yapılmıştır. Anket, Konyaaltı Kıyı Promenadı'nı tanıyan, planlama ve tasarım mesleklerine mensup bir uzman grubuna da uygulanmıştır. Bu grup, 3 peyzaj mimarı, 1 mimar ve 1 şehir plancısı olmak üzere, 15-20 yıl mesleki deneyime sahip kişilerden oluşmaktadır.

Üçüncü aşamada kullanıcılardan alınan cevaplar SPSS programında istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur. Demografik verilerin açıklanması için Sıklık (frequence) Analizi, kullanıcı görüşlerinin belirlenmesi için Ki-kare (chi-square) anlamlılık testleri uygulanmıştır. Bu aşamada Konyaaltı Kıyı Promenadı'nın bir kamu mekanı olarak başarı düzeyi nicel olarak hesaplanmıştır. Başarılı kamu mekanı bileşenlerinin her birinin; bileşenleri oluşturan her bir önermenin ve genel olarak Konyaaltı Kıyı promenadı'nın başarısı nicel olarak ölçülmüştür.

Orijinal olarak geliştirilen bir yaklaşımla, bir önermenin nicel hesaplamasında, Likert Ölçeği'nde her bir yargının temsil ettiği rakamsal değerler kullanılmıştır (Hiç katılmıyorum=1, Kısmen katılmıyorum=2, Kararsızım:3, Kısmen katılıyorum=4, Tamamen katılıyorum=5). Ankete katılanlardan her bir yargıyı tercih edenlerin sayısı ile o yargının Likert Ölçeği'ndeki rakamsal değeri çarpılmış ve toplam denek sayısına bölünmüştür. Her bir yargı için elde edilen değerler toplanmak suretiyle önermenin başarı değeri hesaplanmıştır. Başarı değeri 5 üzerinden 3.5 ve üzeri çıkan önermeler bağlamında Konyaaltı Kıyı Promenadı "başarılı" olarak kabul edilmiştir. 3 değeri kararsızlığı, 4 değeri ise onaylamayı temsil ettiğinden matematiksel olarak 3.5 ve üzeri değerler başarılı kategorisinde

değerlendirilmiştir. Önermelerin başarı değeri hesaplamasında kullanılan eşitlik aşağıda verilmiştir:

$$\text{ÖBD} = (\text{HKS} \times 1/384) + (\text{KMS} \times 2/384) + (\text{KAS} \times 3/384) + (\text{KLS} \times 4/384) + (\text{TKS} \times 5/384)$$

Eşitlikte:

ÖBD = Önermenin Başarı Değeri
 HKS = Hiç Katılmayanların Sayısı
 KMS = Katılmayanların Sayısı
 KAS = Kararsızların Sayısı
 KLS = Kısmen Katılanların Sayısı
 TKS = Tamamen Katılanların Sayısı

Her bir bileşenin nicel hesaplamasında, bileşendeki önermelerin sayısı ve her bir önermenin başarı değerleri esas alınmıştır. Bileşendeki önermelerin başarı değerleri toplanmış ve bileşendeki önerme sayısına bölünmüştür. Başarı değeri 3.5 ve üzeri çıkan bileşenler bağlamında Konyaaltı Kıyı Promenadı "başarılı" olarak kabul edilmiştir. Bileşenlerin başarı değeri hesaplamasında kullanılan eşitlik aşağıda verilmiştir:

$$\text{BBD} = (\text{AÖBD}) + (\text{BÖBD}) + \dots + (\text{nÖBD}) / \text{ÖS}$$

Eşitlikte:

BBD = Bileşenin Başarı Değeri
 AÖBD = A Önermesinin Başarı Değeri
 BÖBD = B Önermesinin Başarı Değeri
 nÖBD = n Önermesinin Başarı Değeri
 ÖS = Bileşenin Toplam Önerme Sayısı

Konyaaltı Promenadı'nın genel başarısının nicel hesaplamasında ise, bileşenlerin her birinin başarı değerinin toplanması ve toplam bileşen sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanmıştır. Başarı değeri 3.5 ve üzeri çıktığı koşulda Konyaaltı Kıyı Promenadı "başarılı" olarak kabul edilmiştir. Konyaaltı Promenadı'nın genel olarak başarı değeri hesaplamasında kullanılan eşitlik aşağıda verilmiştir:

$$\text{KKPBD} = (\text{ABBD}) + (\text{BBBD}) + \dots + (\text{nBBBD}) / \text{TBS}$$

Eşitlikte:

KKPBD = Konyaaltı Kıyı Promenadı Başarı Değeri
 ABBBD = A Bileşeni Başarı Değeri
 BBBD = B Bileşeni Başarı Değeri
 nBBBD = n Bileşeni Başarı Değeri
 TBS = Toplam Bileşen Sayısı

Araştırma kapsamında ayrıca ziyaretçilere yöneltilen ve mekanın niteliğini (başarısını)

sorgulayan sorular ile ziyaretçilerin yaş, cinsiyet gibi demografik özellikleri ile ilgili sorulara verilen yanıtlar arasındaki anlamlılık durumunu ortaya koymak üzere çapraz sorgulamalar yapılmıştır. Yapılan bu analizler sonucunda kullanıcılar açısından Konyaaltı Kıyı Promenadı'nın ne kadar erişilebilir/ulaşılabilir, ne kadar konforlu, ne kadar güvenli ve sosyal aktivite yapmaya ne kadar elverişli olduğu; ne kadar sosyalleşme olanağı sağladığı;

ayrıca sanatsal ve estetik değeri ve peyzaj düzenlemesinin yeterliliği ortaya konulmuştur. Uzmanlardan alınan anket sonuçları da aynı şekilde rakamsal verilerle başarı indeksi ölçümüne tabi tutulmuş, uzman ve kullanıcı halkın görüşleri karşılaştırılmıştır.

Dördüncü ve son aşamada elde edilen sonuçlar tartışılmış ve Konyaaltı Kıyı Promenadının daha başarılı bir kamu mekanı olabilmesine yönelik önerilere yer verilmiştir.

3.Bulgular

3.1. Ziyaretçilerin Özellikleri

Anket kapsamında bireylerin cinsiyet, yaş, iş, medeni durumları, eğitim düzeyi ve gelir durumları sorgulanmıştır. Elde edilen veriler ankete katılanların % 61.4'ünün erkek, % 38.6'sının kadın olduğunu göstermektedir. Katılımcıların % 34.3'ü evli, % 63.2'si bekârdır. Katılımcıların % 69.2'si genç yaş grubuna (18-34 yaş) mensuptur. Katılımcılar arasında en büyük grubu % 51.6 ile işçi-memur grubu oluşturmaktadır. Eğitim bakımından yarısına yakını (% 46.9) üniversite mezundur; gelir bakımından ise üçte ikisine yakını (% 60.1) orta gelir düzeyindedir.

3.2. Ziyaretin Niteliği

Ankete katılanlara Konyaaltı Kıyı Promenadı'na nereden ve nasıl geldikleri ve ziyaretlerinin

özelliklerinin belirlenmesine yönelik bazı sorular sorulmuştur. Araştırmaya katılanların yarısından fazlası (% 51.3) alana özel araçlarıyla geldiklerini bildirmişlerdir. Ziyaretçilerin üçte birinden fazlası (% 35.4) alana birkaç günde bir geldiklerini beyan ederken, üçte birine yakını da (% 31.8) haftada bir kez ziyaret ettiklerini beyan etmişlerdir. Ziyaretçilerin büyük çoğunluğu Konyaaltı Kıyı Promenadı'nda yapılan yeni düzenleme çalışmaları sonrası alana on defadan fazla (% 76.3) geldiklerini ifade etmişlerdir. Ziyaretçilerin alan geliş nedenleri arasında birinci sırayı denizi seyretme (% 20.8) alırken, onu yüzme (% 19,8) ve yürüyüş yapma (% 15.1) takip etmiştir. Ziyaretçilerin üçte ikisi (% 66.4) Konyaaltı Promenadı'nın tamamını görmüşlerdir. Araştırmaya katılanların ikamet ettiği mahallelere bakıldığında, Antalya'nın hemen her mahallesinden ziyaretçi olduğu görülmüştür.

3.3. Kıyı Promenadının Başarı Düzeyi

Araştırmanın Yöntem bölümünde açıklanan formüller kullanılarak yapılan hesaplama sonuçları, erişim ve bağlantılar bileşeni için Tablo 1'de; aktivite ve kullanımlar için Tablo 2'de; konfor ve imaj için Tablo 3'te; sosyalleşme için Tablo 4'te ve peyzaj için Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 1'den görüleceği üzere, erişim ve bağlantılar bileşeninin 7 önermesinden 4'ünün başarı değeri, 3.5'in üzerinde çıkmıştır. Bu sonuç kıyı promenadının özel araçla ulaşım, yaya olarak ulaşım, kıyı promenadından plaja geçiş ve engelli kullanımı bakımından başarılı olduğunu gösterirken; promenada bisikletle ve yaz ve kış aylarında toplu taşıma araçlarıyla ulaşım konusunda yeterince başarılı olmadığını göstermektedir. Genel olarak da promenadın erişim ve bağlantılar bakımından başarılı olduğunu göstermektedir.

Tablo 1. Erişim ve bağlantılar önerme ve bileşen başarı değerleri

Erişim ve bağlantılar	Hiç katılmıyorum (1)	Kısmen katılmıyorum (2)	Kararsız (3)	Kısmen katılıyorum (4)	Tamamen katılıyorum (5)	Önerme Başarı Değeri
Konyaaltı Kıyı Promenadına kentin diğer bölümlerinden bisiklet yolları kullanılarak ulaşılabilir.	41	68	112	54	209	3.3
Konyaaltı Kıyı Promenadına özel araçla kolaylıkla ulaşılabilir.	24	8	23	73	256	4.3
Konyaaltı Kıyı Promenadı engelliler için rahat erişilebilir niteliktedir.	8	39	122	107	108	3.6
Konyaaltı Kıyı Promenadına yaz aylarında toplu taşıma aracı kullanılarak kolaylıkla erişilebilir.	59	34	92	102	97	3.3
Konyaaltı Kıyı Promenadına kış aylarında toplu taşıma aracı kullanılarak kolaylıkla erişilebilir.	39	37	98	131	79	3.4
Konyaaltı Kıyı Promenadına yakın çevresinden yaya olarak kolaylıkla erişilebilir.	12	27	31	101	213	4.2
Konyaaltı Kıyı Promenadı ile Konyaaltı Plajı arasındaki geçişler tüm kullanıcı grubu için uygundur.	7	29	65	126	157	4.0
Erişim ve Bağlantılar Bileşeni Başarı Değeri: 3.7						

Tablo 2’den görüleceği üzere, aktivite ve kullanımlar bileşenin 10 önermesinden 9’unun başarı değeri, 3.5’in üzerinde çıkmıştır. Bunun tek istisnası güneşlenme/gölgelenme/yağmurdan korunma önermesidir. Bu sonuç kıyı promenadının gerek önermelerin tamamına yakını ve gerekse aktivite ve kullanımlar bileşeni bakımından başarılı olduğunu göstermektedir.

Tablo 3’ten görüleceği üzere, konfor ve imaj bileşenin 11 önermesinden tamamının başarı değeri ve dolayısıyla da bileşen başarı değeri 3.5’un üzerinde çıkmıştır. Bu sonuç kıyı promenadının konfor ve imaj yönünden başarılı bulunduğunu göstermektedir

Tablo 2. Aktivite ve kullanımlar önerme ve bileşen başarı değerleri

Aktivite ve Kullanımlar	Hiç katılmıyorum (1)	Kısmen katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Kısmen katılıyorum (4)	Tamamen katılıyorum (5)	Önerme Başarı Değeri
Konyaaltı Kıyı Promenadı yürüyüş yapmak için olanak sağlamaktadır.	16	2	17	67	282	4.5
Konyaaltı Kıyı Promenadı bisiklete binme için olanak sağlamaktadır.	9	9	11	88	267	4.5
Konyaaltı Kıyı Promenadı koşu yapmak için olanak sağlamaktadır.	14	2	41	66	261	4.4
Konyaaltı Kıyı Promenadında çeşitli sporlar yapılması için sahalara mevcuttur.	5	11	50	97	221	4.3
Konyaaltı Kıyı Promenadında manzaranın seyredilebileceği platformlar bulunmaktadır.	23	18	47	94	202	4.1
Konyaaltı Kıyı Promenadında güneşlenme/gölgelenme/yağmurdan korunma için uygun alanlar bulunmaktadır.	59	71	88	61	105	3.2
Konyaaltı Kıyı Promenadında yeterli yeme-içme tesisi bulunmaktadır	12	25	28	72	247	4.3
Konyaaltı Kıyı Promenadında tüm kullanım ve aktiviteler engelli dostudur.	8	55	147	112	62	4.4
Konyaaltı Kıyı Promenadı çocuklar için çeşitli etkinliklere olanak sağlamaktadır.	12	33	64	147	128	3.9
Konyaaltı Kıyı Promenadında çeşitli sosyal etkinliklere olanak sağlayan alanlar bulunmaktadır.	18	3	62	153	148	4.0
Aktivite ve Kullanımlar Bileşeni Başarı Değeri: 4.1						

Tablo 3. Konfor ve imaj önerme ve bileşen başarı değerleri

Konfor ve İmaj	Hiç katılmıyorum (1)	Kısmen katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Kısmen katılıyorum (4)	Tamamen katılıyorum (5)	Önerme Başarı Değeri
Konyaaltı Kıyı Promenadının yaz aylarında kullanımı iklimsel açıdan konforludur.	19	9	37	136	183	4.1
Konyaaltı Kıyı Promenadının kış aylarında kullanımı iklimsel açıdan konforludur.	10	59	98	127	90	3.5
Konyaaltı Kıyı Promenadındaki oturma birimlerinin (banklar vb.) kullanımı konforludur.	17	51	90	118	108	3.6
Konyaaltı Kıyı Promenadı genel olarak çekici bir mekandır.	11	7	17	138	211	4.3
Konyaaltı Kıyı Promenadı kıyı-plaj birlikteliği bakımından örnek bir alandır.	17	13	22	105	227	4.3
Konyaaltı Kıyı Promenadını temiz buluyorum.	17	42	67	125	133	3.8
Konyaaltı Kıyı Promenadı kıyı peyzajlarının iyi bir örneğini temsil etmektedir.	10	18	48	107	201	4.2
Konyaaltı Kıyı Promenadını gündüz kullanımı açısından güvenli buluyorum.	11	14	27	109	223	4.3
Konyaaltı Kıyı Promenadını gece kullanımı açısından güvenli buluyorum.	19	46	76	119	124	3.7
Konyaaltı Kıyı Promenadı Antalya Kenti'nin imajına katkıda bulunan önemli alanlardan biridir.	14	11	19	104	236	4.3
Konyaaltı Kıyı Promenadının yüzey kaplamaları konforlu bir yürüyüş ve kullanıma imkan vermektedir.	11	6	55	97	215	4.2
Konfor ve İmaj Bileşeni Başarı Değeri: 4.0						

Tablo 4'ten de görüleceği üzere, sosyalleşme bileşeninin 8 önermesinden tamamının başarı değeri ve dolayısıyla da bileşen başarı değeri başarılı eşik değeri olarak belirlenen 3.5'in üzerinde çıkmıştır. Bu sonuç kıyı promenadının sosyalleşme yönünden başarılı bulunduğunu göstermektedir. Bir diğer ifade ile Konyaaltı Kıyı promenadı ziyaretçilerin sosyalleşmesi başlamında başarılı bir kamu mekanıdır.

Konyaaltı Kıyı Promenadı'nın mekansal kalitesini belirleyici bileşenlerden bir diğeri olan peyzaj bileşeninin başarı değerleri Tablo 5'te verilmiştir. Tablodan görüleceği üzere, peyzaj bileşeninin 14 önermesinden 8'i başarı eşik değeri olarak belirlenen 3.5'in üzerinde çıkarken, 6'sı bu değerin altında kalmıştır. Araç ve bisiklet park yerlerinin, pergole, oturma yeri ve p kutusu gibi donatıların ve ayrıca sanatsal objelerin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Kıyı promenadı peyzaj bağlamında genel olarak başarılı bulunmuştur.

Tablo 4. Sosyalleşme nerme ve bileşen başarı değerleri

Sosyalleşme	Hiç katılıyorum (1)	Kısmen katılıyorum (2)	Kararsızım (3)	Kısmen katılıyorum (4)	Tamamen katılıyorum (5)	nerme Başarı Değeri
Konyaaltı Kıyı Promenadı farklı sosyal grupları bir araya getirmektedir.	10	7	24	167	176	4.2
Konyaaltı Kıyı Promenadı dış mekanda yaşamı teşvik etmektedir.	3	15	28	155	183	4.3
Konyaaltı Kıyı Promenadının yönetimini iyi buluyorum.	17	31	92	118	126	3.7
Konyaaltı Kıyı Promenadının belediye çalışanları ve mekan çalışanları arasında güzel bir uyum olduğunu düşünüyorum.	28	12	124	110	110	3.6
Konyaaltı Kıyı Promenadını kullanırken kendimi iyi hissediyorum.	10	11	24	104	235	4.4
Konyaaltı Kıyı Promenadı kadınlar çocuklar ve yaşlılar için kullanıma uygun bir mekandır.	1	26	25	99	233	4.3
Konyaaltı Kıyı Promenadına gönüllü olarak gitmekteyim.	8	7	21	66	282	4.5
Konyaaltı Kıyı Promenadı sosyal bağlantılar kurmamı sağlayacak olanaklara sahiptir.	14	20	54	124	172	4.0
Sosyalleşme Bileşeni Başarı Değeri: 4.1						

Tablo 5. Peyzaj nerme ve bileşen başarı değerleri

Peyzaj	Hiç katılıyorum (1)	Kısmen katılıyorum (2)	Kararsızım (3)	Kısmen katılıyorum (4)	Tamamen katılıyorum (5)	nerme Başarı Değeri
Konyaaltı Kıyı Promenadında engelli kullanımına yönelik düzenlemeler yapılmıştır.	10	21	27	133	193	4.1
Konyaaltı Kıyı Promenadının peyzaj tasarımı ve uygulamasını genel olarak iyi buluyorum.	16	24	30	149	165	4.1
Konyaaltı Kıyı Promenadında yeterli araç park yeri bulunmaktadır.	39	47	83	121	94	3.3
Konyaaltı Kıyı Promenadında yeterli bisiklet park yeri bulunmaktadır.	44	26	106	114	106	3.4
Konyaaltı Kıyı Promenadında bulunan bisiklet yolunun genişliğini yeterli buluyorum.	27	39	85	127	106	3.6
Konyaaltı Kıyı Promenadındaki oturma yerlerini (bank vb.) yeterli buluyorum.	27	54	122	83	121	3.4
Konyaaltı Kıyı Promenadındaki p kutularını yeterli buluyorum.	64	49	61	119	91	3.3
Konyaaltı Kıyı Promenadındaki araç ve yaya sirkülasyonunu düzenleyen levhaları yeterli buluyorum.	18	28	113	104	121	3.7
Konyaaltı Kıyı Promenadındaki sanatsal ve estetik objeler (heykel vb.) mekanı zenginleştirmektedir.	23	64	109	140	48	3.3
Konyaaltı Kıyı Promenadında farklı bitki türleri kullanılmıştır.	11	33	75	151	114	3.8
Konyaaltı Kıyı Promenadındaki yeşil alanların bakımını iyi buluyorum.	2	45	16	160	161	4.1
Konyaaltı Kıyı Promenadındaki aydınlatmaları yeterli buluyorum.	18	10	63	129	164	4.0
Konyaaltı Kıyı Promenadında gölgeleme unsurlarını (pergole vb.) yeterli buluyorum.	38	73	101	70	102	3.3
Konyaaltı Kıyı Promenadındaki yeşil dokuyu yeterli buluyorum.	34	23	59	135	133	3.8
Peyzaj Bileşeni Başarı Değeri: 3.6						

Konyaaltı Kıyı Promenadı'nın her bir önerme ve her bileşen bağlamında başarı değerlerinin yanı sıra kıyı promenadının bir bütün olarak da başarı değerlendirmesi yapılmıştır. Yöntem bölümünde açıklandığı üzere, promenad bütünü'nün başarı değeri, her bir mekansal başarı bileşenin başarı değerlerinin toplamının alınması ve bileşen sayısına bölünmesi suretiyle yapılmıştır. Buna göre:

KKPBD =

Bileşenlerin başarı değerleri toplamı / bileşen sayısı

$$= (3.7) + (4.1) + (4.0) + (4.1) + (3.6) / 5 = 3.9$$

Elde edilen bu değer, Konyaaltı Kıyı Promenadı'nın genel itibarıyla başarılı bir kamu mekanı olduğunu göstermektedir.

3.4. Mekan niteliği ile ziyaret özelliği arasındaki ilişkiler

Yeni düzenleme sonrası alanı ziyaret sıklığına göre değerlendirildiğinde alana geliş sayısının mekanı başarılı bulma konusunda farklılık oluşturup oluşturmadığı ve eğer fark oluşturuyorsa bu farkın ne derecede olduğunu bulunması amaçlanmıştır. Alana ilk kez gelenler, 1-5 kez gelmiş olanlar, 6-10 kez gelmiş olanlar ve 10 defadan fazla gelmiş olanlar bağlamında tüm yargılarla değerlendirme yapılmıştır.

Alana ilk kez gelenlerin değerlendirmelerine göre Konyaaltı Kıyı Promenadı erişim ve bağlantılar bakımından ve peyzaj bakımından yetersiz, aktivite ve kullanımlar, konfor ve imaj, sosyalleşme bakımından başarılı bulunmuştur. Tüm bileşenler değerlendirildiğinde alana ilk kez gelenler için başarı indeksi 3.6 olarak bulunmuştur.

Konyaaltı Kıyı Promenadına yeni düzenleme sonrası 1-5 kez gelen bireylerin görüşleri doğrultusunda, promenad tüm bileşenler bakımından başarılı bulunmuştur. Bu bağlamda mekanın genel başarısı 3.8 olarak bulunmuştur.

Konyaaltı Kıyı Promenadına yeni düzenleme sonrası 6-10 kez gelen bireyler mekanı tüm bileşenler için başarılı bulmuşlardır. Tüm bileşenler bir arada değerlendirildiğinde 6-10 kez gelmiş bireyler bağlamında başarı indeksi 3.8 olarak bulunmuştur.

Konyaaltı Kıyı Promenadına 10 defadan fazla gelen bireyler mekanı her bir bileşen bakımından başarılı bulmuşlardır. Tüm bileşenler değerlendirdiğinde genel başarı indeksi 3.9 olarak bulunmuştur.

Bu sonuçlar, Konyaaltı Kıyı Promenadı'nı daha sık ziyaret edenlerin genel olarak alanı daha fazla başarılı bulduğunu ortaya koymaktadır.

Alana geliş sayısına göre değerlendirme yapıldığında erişim ve bağlantılar; Konyaaltı Kıyı Promenadının engelli bireyler için rahat

erişilebilir/ulaşılabilir nitelikte olması (P değeri=0.025) ile alana geliş sayısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Önerme başarı değerleri bu önerme için yakın değerlerdedir ve alana 1-5 kez gelen bireyler daha başarılı bulmuşlardır. Alana 1-5 kez gelen bireyler % 36 oranla bu önermeye tamamen katılmışlardır. Bu oranla alana ilk kez gelenlerden % 16, 6-10 kez gelenlerden % 8, 10 defadan fazla gelenlerden % 11 daha fazla "tamamen katılıyorum" seçeneğini seçmişlerdir.

Alana geliş sayısına göre değerlendirme yapıldığında aktivite ve kullanımlar; Alana geliş sayısı ile kıyı promenadının yürüyüş yapmaya olanak sağlaması (P değeri=0.018) ve çeşitli sosyal etkinlikler yapmaya olanak sağlayan alanlar bulunması (P değeri=0.010) arasında anlamlı bir bağlantı bulunmaktadır.

Yürüyüş yapmaya olanak sağlaması konusunda alana 1-5 kez gelenler alanı bu konuda en başarılı bulan gruptur. Alana 1-5 kez gelenler % 78 oranla "tamamen katılıyorum" yanıtını vermişlerdir. Alana 1-5 kez gelenler, alanı, 10 defadan fazla gelenlere göre % 4; ilk kez gelenlere göre % 12; 6-10 kez gelenlere göre % 18 daha fazla tamamen katılmışlardır (P değeri=0.018).

Çeşitli sosyal etkinliklere olanak sağlayan alanların bulunması hususunda alana 10 defadan fazla gelenler en başarılı bulan gruptur. Alana 10 defadan fazla gelen bireyler ve alana ilk kez gelen bireyler arasında, "tamamen katılıyorum" yanıtında oran farkı % 0,3'tür. Alana 10 defadan fazla gelen bireyler % 40 oranla bu önermeye tamamen katılmışlardır. Alana 10 defadan fazla gelen bireyler 1-5 kez gelenlere oranla % 1; 6-10 kez gelenlere göre % 18 daha fazla "tamamen katılıyorum" yanıtını vermişlerdir.

Alana geliş sayısına göre değerlendirme yapıldığında peyzaj; Alanda engelli kullanımına yönelik düzenleme yapılmış olması (P değeri=0.011) ve alana geliş sayısı arasında istatistiksel anlamda ilişki bulunmaktadır. Alana ilk kez gelmek, 1-5 kez gelmek ve 10 defadan fazla gelmek benzer yüzdelere sahipken alana 6-10 kez gelen bireyler bu hususta alanı diğer gruptakilere oranla % 15 oranla daha başarısız bulmuşlardır. Başarı değerleri de oranlara paralel bulunmuştur.

Kıyı promenadının ne kadarının görüldüğüne göre değerlendirme yapıldığında alanın görülme miktarının mekanı başarılı bulma konusunda farklılık oluşturup oluşturmadığı ve eğer fark oluşturuyorsa bu farkın ne derecede olduğunu bulunması amaçlanmıştır. Alanın 1/3'lük kısmını görenler, 2/3'lük kısmını görenler, yarısını görenler ve tamamını görenlere göre tüm yargılarla değerlendirme yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar, görülme sıklığından bağımsız olarak alanın tüm bileşenler bağlamında başarılı bulunduğunu

göstermektedir. Alanın 1/3'lük kısmını görenlerin başarı indeksi 3.7; 2/3'lük kısmını görenlerin başarı indeksi 3.8; 1/2'lik kısmını görenlerin başarı indeksi 3.9 ve tamamını görenlerin başarı indeksi 3.8 olarak bulunmuştur.

Alanın görülme miktarına göre değerlendirmeyapıldığında erişim ve bağlantılar; Alanın görülme miktarı ve özel araçla ulaşım arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (P değeri=0.009). Alanın tamamı ve yarısını görenler % 69 oranla alanın 1/3'lük kısmını görenlere göre % 11 daha fazla "tamamen katılıyorum" yanıtını vermişlerdir. Alanın görülme miktarı arttıkça özel araçla ulaşımın kolay olduğu önermesine verilen olumlu yanıt oranı da artmıştır.

3.5. Mekan niteliği ile ziyaretçi özellikleri arasındaki ilişkiler

Bu bölümde ziyaretçilerin cinsiyet, yaş, eğitim ve gelir durumlarına göre değerlendirmeleri ortaya konulmuştur. Bu gruplamalarda cinsiyet kadın ve erkek, yaş grubu genç (18-34), orta yaş (35-54) ve ileri yaş (55 ve üzeri); gelir düzeyi ise düşük, orta ve ileri olarak ayrılmıştır.

3.6. Konyaaltı Kıyı Promenadı hakkında uzman görüşleri

Çalışma kapsamında Konyaaltı Kıyı Promenadı ile ilgili uzman görüşlerine de başvurulmuştur. Bu bağlamda üç peyzaj mimarı, bir mimar ve bir şehir plancısından oluşan beş uzmanla anket yapılmıştır. Uzmanlar 3.6 başarı indeksi ile genel olarak kıyı promenadını başarılı bulmuşlardır.

Uzmanlar "erişim ve bağlantılar" bileşeni bağlamında alana kentin diğer bölümlerinden bisikletle ulaşımı ve engelli erişilebilirliğini/ulaşılabilirliğini yetersiz bulmuşlardır. Yaz aylarında toplu taşıma ile ulaşım ve promenad-plaj arasındaki geçişlerin tüm kullanıcı grupları için uygunluğu konusunda kararsız kalırken; yaya olarak, özel araçla ve kışın toplu taşıma ile ulaşım konusunda başarılı bulmuşlardır (Tablo 6).

Uzmanlar aktivite ve kullanımlar bağlamındaki değerlendirmelerinde bu bileşene göre mekanı 4.0 başarı indeksiyle başarılı bulmuşlardır. Ancak, aktivitelerin engelli dostu olduğu konusunda kararsızdırlar (Tablo 7).

Tablo 6. Uzman görüşleri: erişim ve bağlantılar başarı indeksi

Erişim ve Bağlantılar	Hiç katılmıyorum (1)	Kısmen katılmıyorum (2)	Kararsız (3)	Kısmen katılıyorum (4)	Tamamen katılıyorum (5)	Başarı indeksi
Konyaaltı Kıyı Promenadına kentin diğer bölümlerinden bisiklet yolları kullanılarak ulaşılabilir.	3	0	0	2	0	2.2
Konyaaltı Kıyı Promenadına özel araçla kolaylıkla ulaşılabilir.	0	0	0	1	4	4.8
Konyaaltı Kıyı Promenadı engelliler için rahat erişilebilir niteliktedir.	2	0	2	1	0	2.4
Konyaaltı Kıyı Promenadına yaz aylarında toplu taşıma aracı kullanılarak kolaylıkla erişilebilir.	0	1	3	0	1	3.2
Konyaaltı Kıyı Promenadına kış aylarında toplu taşıma aracı kullanılarak kolaylıkla erişilebilir.	0	0	2	2	1	3.8
Konyaaltı Kıyı Promenadına yakın çevresinden yaya olarak kolaylıkla erişilebilmektedir.	0	0	0	1	4	4.8
Konyaaltı Kıyı Promenadı ile Konyaaltı Plajı arasındaki geçişler tüm kullanıcı grubu için uygundur.	0	1	1	3	0	3.4
Toplam başarı indeksi; erişim ve bağlantılar: 3.5						

Tablo 7. Uzman görüşleri: aktivite ve kullanımlar başarı indeksi

Aktivite ve Kullanımlar	Hiç katılmıyorum (1)	Kısmen katılmıyorum (2)	Kararsız (3)	Kısmen katılıyorum (4)	Tamamen katılıyorum (5)	Başarı indeksi
Konyaaltı Kıyı Promenadı yürüyüş yapmak için olanak sağlamaktadır.	0	0	0	1	4	4.8
Konyaaltı Kıyı Promenadı bisiklete binme için olanak sağlamaktadır.	0	0	0	2	3	4.6
Konyaaltı Kıyı Promenadı koşu yapmak için olanak sağlamaktadır.	0	0	0	2	3	4.6
Konyaaltı Kıyı Promenadında çeşitli sporlar yapılması için sahalar mevcuttur.	0	0	0	3	2	4.4
Konyaaltı Kıyı Promenadında manzaranın seyredilebileceği platformlar bulunmaktadır.	0	0	0	3	2	4.4
Konyaaltı Kıyı Promenadında güneşlenme/gölgelenme/yağmurdan korunma için uygun alanlar bulunmaktadır.	0	1	1	2	1	3.6
Konyaaltı Kıyı Promenadında yeterli yeme-içme tesisi bulunmaktadır	0	0	0	1	4	4.8
Konyaaltı Kıyı Promenadında tüm kullanım ve aktiviteler engelli dostudur.	2	0	2	1	0	2.4
Konyaaltı Kıyı Promenadı çocuklar için çeşitli etkinliklere olanak sağlamaktadır.	0	1	1	2	1	3.6
Konyaaltı Kıyı Promenadında çeşitli sosyal etkinliklere olanak sağlayan alanlar bulunmaktadır.	0	1	3	1	0	3.0
Toplam başarı indeksi; aktivite ve kullanımlar: 4.0						

Uzmanlar “konfor ve imaj” bileşeni bağlamında mekanı 3.8 başarı indeksiyle başarılı bulmuşlardır. Yaz ve kış aylarında iklim sel açıdan konforlu olma; kıyı-plaj birlikteliği açısından örnek bir mekan olma; oturma birimlerinin yeterliliği ve kıyı peyzajlarının iyi bir şekilde temsil etme bakımından kararsız kalmışlardır (Tablo 8).

Uzmanlar “sosyalleşme” bileşenini 3.7 başarı indeksiyle genel olarak başarılı bulurken; Konyaaltı Kıyı Promenadının yönetimi; belediye-mekan çalışanları arasındaki uyum ve sosyal bağ kurma konusundaki başarısı konusunda kararsız kalmışlardır (Tablo 9).

Tablo 8. Uzman görüşleri: konfor ve imaj başarı indeksi

Konfor ve İmaj	Hiç katılmıyorum (1)	Kısmen katılmıyorum (2)	Kararsız (3)	Kısmen katılıyorum (4)	Tamamen katılıyorum (5)	Başarı indeksi
Konyaaltı Kıyı Promenadının yaz aylarında kullanımı iklimsel açıdan konforludur.	0	3	1	0	1	2.8
Konyaaltı Kıyı Promenadının kış aylarında kullanımı iklimsel açıdan konforludur.	0	3	0	1	1	3.0
Konyaaltı Kıyı Promenadındaki oturma birimlerinin (banklar vb.) kullanımı konforludur.	0	0	3	2	0	3.4
Konyaaltı Kıyı Promenadı genel olarak çekici bir mekandır.	0	0	0	0	5	5.0
Konyaaltı Kıyı Promenadı kıyı-plaj birlikteliği bakımından örnek bir alandır.	1	0	3	1	0	2.8
Konyaaltı Kıyı Promenadını temiz buluyorum.	0	0	1	2	2	4.2
Konyaaltı Kıyı Promenadı kıyı peyzajlarının iyi bir örneğini temsil etmektedir.	1	0	0	4	0	3.4
Konyaaltı Kıyı Promenadını gündüz kullanımı açısından güvenli buluyorum.	0	0	0	2	3	4.6
Konyaaltı Kıyı Promenadını gece kullanımı açısından güvenli buluyorum.	0	0	2	3	0	3.6
Konyaaltı Kıyı Promenadı Antalya Kenti'nin imajına katkıda bulunan önemli alanlardan biridir.	0	0	0	1	4	4.8
Konyaaltı Kıyı Promenadının yüzey kaplamaları konforlu bir yürüyüş ve kullanıma imkan vermektedir.	0	0	0	3	2	4.4
Toplam başarı indeksi; konfor ve imaj: 3.8						

Tablo 9. Uzman görüşleri: sosyalleşme başarı indeksi

Sosyalleşme	Hiç katılmıyorum (1)	Kısmen katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Kısmen katılıyorum (4)	Tamamen katılıyorum (5)	Başarı indeksi
Konyaaltı K1y1 Promenadı farklı sosyal grupları bir araya getirmektedir.	0	0	2	1	2	4.0
Konyaaltı K1y1 Promenadı dış mekanda yaşamı teşvik etmektedir.	0	0	0	1	4	4.8
Konyaaltı K1y1 Promenadının yönetimini iyi buluyorum.	0	3	1	0	1	2.8
Konyaaltı K1y1 Promenadının belediye çalışanları ve mekan çalışanları arasında güzel bir uyum olduğunu düşünüyorum.	1	1	3	0	0	2.4
Konyaaltı K1y1 Promenadını kullanırken kendimi iyi hissediyorum.	0	0	0	4	1	4.2
Konyaaltı K1y1 Promenadı kadınlar çocuklar ve yaşlılar için kullanıma uygun bir mekandır.	0	0	0	3	2	4.4
Konyaaltı K1y1 Promenadına gönüllü olarak gitmekteyim.	0	0	1	1	3	4.2
Konyaaltı K1y1 Promenadı sosyal bağlantılar kurmamı sağlayacak olanaklara sahiptir.	0	1	3	1	0	3.0
Toplam başarı indeksi; sosyalleşme: 3.7						

Uzmanlar ‘‘peyzaj’’ bağlamında yaptıkları değerlendirmeler sonucunda 3.4 genel başarı indeksiyle alanın genel olarak başarılı bir mekan olduğu konusunda kararsız kalmışlardır.

Alt bileşenlerin bir bölümü başarılı bulunurken, bir bölümünün başarısı konusunda kararsızlıklar bulunmaktadır (Tablo 10).

Tablo 10. Uzman görüşleri: peyzaj başarı indeksi

Peyzaj	Hiç katılmıyorum (1)	Kısmen katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Kısmen katılıyorum (4)	Tamamen katılıyorum (5)	Başarı indeksi
Konyaaltı K1y1 Promenadında engelli kullanımına yönelik düzenlemeler yapılmıştır.	1	0	2	2	0	3.0
Konyaaltı K1y1 Promenadının peyzaj tasarım ve uygulamasını genel olarak iyi buluyorum.	0	1	1	3	0	3.4
Konyaaltı K1y1 Promenadında yeterli araç park yeri bulunmaktadır.	1	0	2	1	1	3.2
Konyaaltı K1y1 Promenadında yeterli bisiklet park yeri bulunmaktadır.	1	1	1	1	1	3.0
Konyaaltı K1y1 Promenadında bulunan bisiklet yolunun genişliğini yeterli buluyorum.	0	1	0	3	1	3.8
Konyaaltı K1y1 Promenadındaki oturma yerlerini (bank vb.) yeterli buluyorum.	0	1	1	3	0	3.4
Konyaaltı K1y1 Promenadındaki p kutularını yeterli buluyorum.	0	0	1	4	0	3.8
Konyaaltı K1y1 Promenadındaki araç ve yaya sirkülasyonunu düzenleyen levhaları yeterli buluyorum.	0	0	3	4	0	3.8
Konyaaltı K1y1 Promenadındaki sanatsal ve estetik objeler (heykel vb.) mekanı zenginleştirmektedir.	1	0	2	1	1	3.2
Konyaaltı K1y1 Promenadında farklı bitki türleri kullanılmıştır.	0	1	0	4	0	3.6
Konyaaltı K1y1 Promenadındaki yeşil alanların bakımını iyi buluyorum.	0	0	2	1	2	4.0
Konyaaltı K1y1 Promenadındaki aydınlatmaları yeterli buluyorum.	0	0	0	3	2	4.4
Konyaaltı K1y1 Promenadında gölgeleme unsurlarını (pergole vb) yeterli buluyorum.	0	3	1	1	0	2.6
Konyaaltı K1y1 Promenadındaki yeşil dokuyu yeterli buluyorum.	0	2	2	1	0	2.8
Toplam başarı indeksi; peyzaj: 3.4						

4. Tartışma ve Sonuç

Kıyılar, toplumların serbestçe bir araya gelebildiği ve sosyal, ekonomik, rekreasyonel, estetik ve diğer birçok bakımdan kentlere olumlu katkı sağlayan açık alanlardır. Özdemir (2017) rekreasyon için öncelikli tercihin kıyılar olduğunu belirtmiştir. Kent kıyıları, bir kentin canlı, hareketli, etkin ve kamusal potansiyeli yüksek alanlarıdır. Toplumun her kesiminden bireyler için ortak kullanım alanı olan kıyı alanlarının planlanmasında ve tasarımında halkın çevreyle iletişim kurma, temel ihtiyaçları karşılama, kente dair izlenimler edinme ve toplum olma bilincinin gelişimine katkıda bulunacak çözümler sağlanmalıdır. Çünkü bireyler gerek buldukları çevreyle, gerekse diğer insanlarla iletişim halinde olduklarında, mekanla ilgili güçlü duygular edinirler ve kendilerini toplumun parçası gibi hissederler. Birçok çalışma göstermektedir ki, açık kamusal alanlar ve bu alanlarda gerçekleştirilen aktiviteler yaşam kalitesine katkı sağlayan önemli kentsel çevre unsurlarıdır. Örneğin Espuche (1999) kamusal mekanları kentsel yaşamın olmazsa olmaz bir parçası olarak görmüş ve orada yaşayan kişiler için referans noktası olduğunu belirtmiştir, yine kamusal mekanların kişilerin kendini toplumun bir parçası gibi hissettirdiğini ve ortak tarihi değerleri hatırlamalarına yardımcı bir işlevi olduğunu vurgulamıştır.

Yapılan bu çalışmada, Antalya'nın dünyaca ünlü Konyaaltı Plajı boyunca yaşama geçirilen Konyaaltı Kıyı Promenadı'nın bir kamusal açık alan olarak ne ölçüde başarılı olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Projesi ulusal bir yarışma sonucu elde edilen ve yapımı gerçekleştirilen Konyaaltı Kıyı Promenadı yıl boyu yoğun bir kullanıma sahiptir. Antalya halkının yoğun olarak kullandığı bir mekan olmasını yanı sıra özellikle yaz aylarında, yerli ve yabancı turistlerin de katılımı ile bu yoğunluk üst düzeye yükselmektedir.

Araştırma kapsamında, başarılı kamu mekanı bileşenleri bağlamında Kıyı Promenadı'nı ziyaret edenlerle ve tasarım ve planlama konusunda uzman meslek mensuplarıyla yapılan yüz yüze anketlerden elde edilen veriler analiz edilmiş ve mekanın başarısı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Halka uygulanan anketlerden elde edilen sonuçlara göre, kullanıcıların Konyaaltı Kıyı Promenadı'na genellikle özel araçlarıyla geldikleri anlaşılmaktadır. Alınan cevaplardan kullanıcıların mekanı oldukça sık kullandıkları da anlaşılmaktadır. Ziyaretçilerin üçte birinden fazlası alana birkaç günde bir geldiklerini belirtirken, üçte birine yakını haftada bir kez ziyaret ettiğini belirtmiştir. Ziyaretçilerin büyük çoğunluğunun Konyaaltı Kıyı Promenadı'nı iyi tanıdıkları anlaşılmaktadır, çünkü dörtte üçünden fazlası 2018'de yapılan yeni düzenleme sonrasında en az 10 kez ziyaret etmiş; üçte ikisi ise kıyı

promenadının tamamını görmüştür. Beklendiği üzere, Konyaaltı Kıyı Promenadı'na geliş nedenleri arasında ilk sırayı denizi seyretme, ikinci sırayı ise yüzme almaktadır. Kent bütününe hitap eden bir kamusal mekan olduğu için Antalya'nın hemen her mahallesinden ziyaretçi almaktadır.

Konyaaltı Kıyı Promenadına yönelik başarı değerlendirilmesinde, başarılı bir kamu mekanının bileşenleri olarak belirlenen 5 ana bileşen (erişim ve bağlantılar; aktivite ve kullanımlar; konfor ve imaj; sosyalleşme; peyzaj) bağlamında, promenad halk tarafından genel olarak başarılı bulunmuştur. 5 puan üzerinden alınan başarı puanlarına bakıldığında, kıyı promenadının en çok aktivite ve kullanımlar (4.1) ve sosyalleşme (4.1) bağlamında başarılı olduğu anlaşılmaktadır. Onları konfor ve imaj (4.0) izlemiştir. Daha az başarılı bulunan bileşenler ise, erişim ve bağlantılar (3.7) ve peyzaj (3.6)'dır.

Konyaaltı Kıyı Promenadı tüm ana bileşenler bağlamında başarılı bulunmuş olmakla birlikte, alt bileşenlerden bazılarının başarısı konusunda halk kararsızdır. Erişim ve bağlantılar bakımından; kentin diğer bölümlerinden yaz ve kış aylarında toplu taşıma araçlarıyla ve bisiklet kullanarak ulaşım konusunda halk kararsızdır. Özellikle kış aylarında toplu taşıma araçlarının kalkış noktası ve sefer sayısının azaltılması bu kararsızlığa neden olmuş olabilir. Yine kent merkezinden ya da kentin diğer bölümlerinden alana ulaşan kesintisiz bir bisiklet yolunun olmayışı da halkın bu alt bileşenler bağlamında başarı konusunda kararsız kalmasına neden olmuştur. Erişim ve bağlantılar bileşeni için alana geliş sayısına göre yapılan değerlendirmede 1-5 kez gelenler alanı diğer gruplara göre daha başarılı bulmuşlar fakat çalışma genelindeki sonuca göre alana geliş sayısı ve mekanı başarılı bulma doğru orantılıdır. Bunun sebebinin 1-5 kez gelenlerin erişilebilirlik/ulaşılabilirlik sorunlarını fark etmeden mekanın cazibesine kapılmaları ve çok defa alana ulaşım sağlamadıkları için alana ulaşım ile ilgili sorunları fark edememiş olmaları olduğu düşünülmektedir.

Aktivite ve kullanımlar bakımından; güneşlenme/gölgelenme/yağmurdan korunma için uygun alanların varlığı konusunda halk yine kararsızdır. Yazın güneşten, kışın ise yağmurdan koruyacak yeterli üstü kapalı alanın bulunmayışı halkın bu yargıya varmış olmasına neden olmuş olabilir.

Halkın alt bileşenleri bağlamında en fazla kararsız kaldığı bileşen, peyzajdır. Araç ve bisiklet park yerleri, oturma elemanları (bank vb), çöp kutuları, gölgeleme unsurları (pergole vb) ve sanatsal ve estetik objelerin (heykel vb) yeterliliği ve mekanın bu bağlamda başarısı konusunda halk kararsız kalmıştır. Alanda yarı kapalı oturma birimleri dışında kapalı oturma alanı bulunmamaktadır. Üstü kapalı

oturma birimleri gölgeden nispeten korumakla beraber rüzgar ve yağmurdan koruma işlevi görmemektedir, aynı şekilde yürüyüş yollarında ve seyir alanlarında da gölgeleme ve yağmurdan korunma işlevini yerine getirebilecek elemanlar kullanılmamıştır.

Uzman değerlendirmelerine bakıldığında, uzmanların da genel olarak Konyaaltı Kıyı Promenadını başarılı bir kamu mekanı olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Her bir bileşen bağlamında ise uzmanlar “peyzaj” bileşeni bağlamında kararsız kalmışlardır. Bu bileşen bağlamında uzmanların değerlendirmesi ile halkın değerlendirmesi arasında bir yakınlık vardır. Halk “peyzaj” bileşenini başarılı bulmuş olmakla birlikte, diğer bileşenler arasında en düşük başarı değerini vermiştir. Bu sonuç, Konyaaltı Kıyı Promenadı peyzaj düzenlemesinin yeterliliği konusunda uzmanlar ve halk arasında bir görüş birliği oluştuğunu; peyzaj düzenlemesinin diğer bileşenlere göre daha az başarılı bulunduğunu göstermektedir.

Peyzaj bileşeni için alana geliş sayısına göre yapılan incelemelerde 6-10 kez gelen bireyler mekanı engelli kullanımı açısından başarısız bulmuşlardır oysa bu çalışmada elde edilen verilere göre mekana geliş sayısı arttıkça başarılı bulma oranı da artmaktadır. Bu bileşen için elde edilen sonucun mekana 1-5 kez gelişte fark edilmeyen engelliler için kullanılabilir olma olgusu, 6-10 kez geliş sayısı ile fark edilir hale gelmesi akabinde ise bu sorunlar sebepli özellikle engelli bireylerin alanı 6-10 kez geliş sayısı ile kullanmayı bırakması muhtemeldir. Ayrıca 10 defadan fazla gelen kişiler alanı sık kullanan bireyler oldukları için bu hususta kendileri gerekli tedbirleri alarak ziyaret ettikleri ve bir süre sonra bu bakımdan oluşabilecek olan sorunları fark etmemeye başlamış olabilecekleri de düşünülmektedir.

Yapılan bu araştırmadan elde edilen sonuçlar, bu konuda daha önce yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Uzgören ve Erdönmez (2017) yaptıkları çalışmada bir alanın mekansal kalitesinin, burada gerçekleşen etkinliklerin çeşitliliği, süresi ve etkinliği gerçekleştiren kullanıcıların sosyo-ekonomik yapıları ile doğrudan ilişkili olduğunu ve mekan kalitesi arttıkça, alanda gerçekleşen kentsel mekan etkinliklerinin çeşitliliğinde, süresinde ve niteliğinde de olumlu bir gelişmenin yaşandığını bulmuşlardır. Konyaaltı Kıyı Promenadı kullanıcıları, mekanın en başarılı yanlarını aktivite ve kullanımlar ve sosyalleşme olarak belirttiğinden, kıyı promenadının mekansal kalitesinin yüksek olduğu söylenebilir. Çal (2014) yaptığı çalışmada Konyaaltı Plajı'nı ziyaret eden bireylerin motivasyon, tercih ve beklentilerini araştırmış ve elde edilen sonuca göre Konyaaltı Plajı'nı ziyaret etmenin nedenlerinin en başında suya

bağlı aktiviteler gelmektedir. Bu çalışmada da en fazla ziyaret nedeni denizi seyretme ve yüzme olarak belirlenmiştir. Balçık ve İnceoğlu (2020) yaptıkları çalışmada belirledikleri tasarım parametreleri doğrultusunda Konyaaltı Sahili'nin yenilenen projesini değerlendirmişler ve sonucunda alan kullanım çeşitliliği açısından zengin olduğu sonucuna varmışlardır, benzer durum bu makalede de ortaya konmuştur; halk görüşüne göre kullanım ve aktiviteler engelli kullanımı haricinde başarılı bulunmuştur.

Konyaaltı Kıyı Promenadı'nın bir kamu mekanı olarak başarısının ele alındığı bu çalışmadan elde edilen sonuçlar, bu kıyı alanının genel olarak başarılı bir kamu mekanı olduğunu ortaya koymaktadır. Mekanın sunduğu aktivite ve kullanımların ne kadar yeterli olduğu, ne kadar konforlu olduğu, ne kadar sosyalleşmeye olanak sağladığı, peyzajının ne kadar yeterli olduğuna dair veriler yapılan anketlerden elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya konulmuştur.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar çerçevesinde Konyaaltı Kıyı Promenadı'nın başarısının artırılması için aşağıdaki önlemler önerilmektedir.

Ulaşım konusunda;

- Yaz aylarında yoğunluk sebebiyle ulaşım sorunları yaşanmaktadır. Konyaaltı Kıyı Promenadı yaz aylarında hem yerli halkın hem de turistlerin çok fazla tercih ettiği bir alandır. Alanın Antalya'nın hemen bütün mahallelerinde ziyaretçi aldığı göz önünde bulundurularak, kıyı hattına giden toplu taşıma araçlarının hareket noktaları çeşitlendirilmeli ve sefer sayıları artırılmalıdır.

- Kış aylarında ise ulaşım sorunu daha fazla yaşanmaktadır. Daha çok Antalya'da ikamet edenlere hitap etmekle birlikte, kış aylarında hangi noktalardan ulaşım ihtiyacı olduğu konusunda bir araştırma yapılmalı ve ulaşım kolaylaştırılmalıdır.

- Kent merkezinde ve kentin diğer bölümlerinden alana bisikletle ulaşımı kolaylaştırmak üzere, bir bisiklet ağı planlanmalıdır.

- Gerek özel araçlarıyla ve gerekse bisikletleriyle gelenler için yeterli araç ve bisiklet park yerleri oluşturulmalıdır.

İklimsel konfor konusunda;

- Kullanıcıların ve uzmanların büyük bir bölümü Konyaaltı Kıyı Promenadı'nı iklimsel konfor açısından yeterli bulmamışlardır. Yazın gölgeleme ihtiyacına yeterince cevap veremeyen bu alana yeni gölgeleme unsurları eklenmelidir.

•Alan, kiş aylarında yağmurdan korunma bakımından da yeterli bulunmamıştır. Bu nedenle kıyı alanlarında sık karşılaşılan ani hava değişimleri sonucunda oluşacak yağışlara karşı koruma sağlayacak, üzeri kapalı mekanların inşa edilmesi gerekmektedir.

Peyzaj konusunda;

•Peyzaj bağlamında yeşil doku ve özellikle bazı donatı elemanları yeterli bulunmamaktadır. Uzmanların değerlendirmesi de peyzaj dzenlemelerinin yeterince iyi olmadığı yonundedir.

•Hem gölgeleme için duyulan ihtiyaca cevap verecek hem de mekanın görsel ve iklimsel konforunu yükseltecek yeşil doku artırılmalıdır. Yeşil doku artırılırken dikkat edilmesi gereken bir husus ise rüzgar ve tuza dayanıklı bitki türlerinin seşilmesi olacaktır.

•Eksik olduğu bildirilen donatı elemanları alana eklenmelidir. Ayrıca Antalya'nın önde gelen kamusal açık alanlarından birisi olan ve yerli ve yabancılar tarafından ziyarete edilen bu alandaki sanatsal objeleri sayısı artırılmalıdır.

Engelli bireylere yönelik çözümler konusunda;

•Alanda yapılan çalışmalarda bisiklet yolu ve yürüyüş yolu arasındaki geçişlerin adım taşlarıyla yapılmış olduğu saptanmıştır ki, bu geçiş engelli bireyler için uygun değildir. Bu kapsamda geçişler engelli bireylerin geçişi için genişletilmeli ve düz bir zemin üzerinden geçiş sağlanmalıdır.

•Kıyı Promenadı'ndan plaj alanına çok sayıda iniş noktası bulunmakla birlikte, bunların hepsinde engellilere yönelik rampalar bulunmamaktadır. Engelli bireylerin plaja ve deniz kıyısına erişimi için rampa sayısının artırılması gerekmektedir.

Kısa vadede ve ivedi olarak engelli bireylere yönelik çözümler ele alınmalıdır. Engelli bireylerin de alanı engelsiz bir biçimde kullanabilmesi hem mekanın başarısını artıracak hem de "kamusal" kavramının içini dolduracaktır. Konyaaltı Kıyı Promenadı dünyanın hemen her yerinden ziyaretçi alan bir alan olduğu için engelsiz tasarım ilkesinin benimsenmesi alanın imajına ve erişilebilirliğine katkı sağlayacaktır. Kısa vadede çözümlenmesi gereken bir diğer husus gölgeleme/yağmurdan, rüzgardan korunma ihtiyacıdır. Alan bu yönüyle hem halk hem uzmanlarca eksik bulunmuştur. Üstü kapalı oturma ve toplanma mekanlarının oluşturulması ve/veya var olan oturma/toplanma mekanlarından bazılarının üstünün kapatılması alanın olumsuz iklim koşullarında da kullanılabilmesi için önem arz

etmektedir. Orta vadede ise ulaşım sıkıntılarının giderilmesi gerekmektedir. Konyaaltı Promenadı'na bağlanan yollardaki seferlerin sıklaştırılması önceliğiyle bisiklet ağı planlaması gündeme alınmalıdır. Orta-uzun vadede peyzaj dzenleme çalışmalarının hem iklimsel konfor açısından hem donatı elemanı açısından hem de yeşil alan açısından yapılması gerekmektedir.

Sonuç olarak, Antalya Konyaaltı Kıyı Promenadı başarılı bir kamu mekanı olarak ön plana çıkmaktadır. Gerek halkın ve gerekse uzmanların görüşleri bu savı doğrulamaktadır. Ancak, mekanın bir takım eksiklikleri bulunmaktadır ve bu çalışma ile belirlenen eksikliklerin giderilmesi mekanın kalitesini ve başarısını artıracaktır.

Etik Kurul İzin Bilgisi:

Anketlerin uygulanması etik kurul iznine tabiidir.

T.C. AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Fen ve Mühendislik Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 09/04/2021 tarihli 04 sayılı kararı ile alınan izinle yürütölmüştür.

KAYNAKÇA

Arkin H, Colton RR (1968) Tables for Statisticians. Barnes&Noble, New York.

Balçık S, İnceoğlu M (2020) Yenilenen Antalya / Konyaaltı Kıyı Dzenlemesinin Alan Kullanım Çeşitliliği Açısından Değerlendirilmesi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2020: sayı 8, s:57-70

Bayram B (2007) Kamusal mekan kalitesinin yükseltilmesinde yöntemler ve kamusal sanatın rolü. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Carr S, Francis M, Rivlin LG, Stone AM (1992) Public Space. Cambridge University Press, Cambridge.

Çal N (2014) Antalya Konyaaltı Plajı rekreasyonel kullanım özelliklerinin peyzaj mimarlığı açısından irdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

Espuche AG (1999) "The reconquest of Europe. Why public space?", Published in the exhibition catalogue The Reconquest of Europe. Urban public space. Centre of Contemporary Culture of Barcelona, Barcelona.

Gürbilek N (2001) Vitrinde Yaşamak, 1980'lerin Kültürel İklimi. Metis Yayınları, İstanbul.

Güzel Bİ (2013) Kıyı alanlarında başarılı kamu mekanlarının oluşturulmasına yönelik tasarım ilkeleri Ortaköy örneği. Yüksek Lisans Tezi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Gebze/Kocaeli.

Kalac M (2016) Connecting the city with water: waterfront placemaking in case of Manavgat, Turkey and Bar, Montenegro. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Kavak M (2010) Evrensel tasarım yaklaşımı bağlamında kamusal mekanlar: Harbiye Kongre Vadisi örneği. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.

Manavoğlu E, Ortaççeşme V (2006) Antalya Konyaaltı Kıyısının Rekreasyonel Kullanım ve Açık-Yeşil Alanlar Yönünden Değerlendirilmesi. Türkiye Kıyıları '06: Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları VI. Ulusal Konferansı Bildiriler Kitabı,, Kıyı Alanları Yönetimi Türkiye Millî Komitesi Yayını, ODTÜ, Ankara, s. 389-398.

PPS (1975) What makes a successful place? www.pps.org/article/grplacefeat (Erişim tarihi: 09.09.2021)

Sayan MS, Ortaçeşme V (2001) Antalya Konyaaltı Plajının Fiziksel Planlama ve Yönetiminin Değerlendirilmesi. Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları III. Ulusal Konferansı Bildiriler Kitabı. Kıyı Alanları Yönetimi Türkiye Milli Komitesi Yayını, ODTÜ, Ankara, s.117-126.

Şengül E (1995) Mimari-su ilişkisi üzerine bir inceleme. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Ortaçeşme V, Manavoğlu E (2007) Kentsel yeşil alan planlama stratejileri: Antalya konyaaltı bölgesi örneği. Uluslararası 18. Kentsel tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu (28-29 Mayıs 2007), Mimar Sinan Üniversitesi İstanbul.

Özdemir A (2007) Türkiye'deki rekreasyon ve koruma alanlarındaki ziyaretçi yönetiminin önemi hakkında düşünceler . Bartın Orman Fakültesi Dergisi 2007: sayı:11 , s; 55-61 .

Özer MN (2009) Antalya Kıyı Alanlarının Değişimi Üzerine Saptamalar. TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayını 2009: sayı 47, s; 51-65.

Uzgören G, Erdönmez ME (2017) Kamusal açık alanlarda mekan kalitesi ve kentsel mekan aktiviteleri ilişkisi üzerine karşılaştırmalı bir inceleme. Megaron, 12(1): 41-56

